

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми/

Голова НМК

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ

«27 серпня» 2026 р.

**СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА
АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА**

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність: D8 Право
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Право

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2026 року

Харків – 2026 р.

Розробники:

Професор кафедри права (№702),
кандидат юридичних наук, професор

(підпис)

Ірина КАЗАНЧУК

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри права гуманітарно-правового факультету:

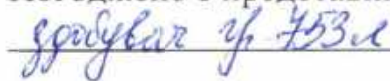
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Завідувач кафедри права
доктор юридичних наук, професор

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Погоджено з представником здобувачів освіти:

(підпис)

(ім'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Казанчук Ірина Дмитрівна

Посада: професор кафедри

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: професор

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Адміністративне судочинство»;
- «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»;
- «Інформаційне право»;
- «Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства»;
- «Судові та правоохоронні органи»

Напрями наукових досліджень:

- актуальні проблеми розвитку адміністративного права та процесу;
- судові та правоохоронні органи України;
- адміністративно-правові засади охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки;
- юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- «public relations» в діяльності органів Національної поліції.

Профайл викладача: Тел.: +380995008258

E-mail: irinakazanchuk@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4269-2749>

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	<i>Денна, заочна</i>
Семестр, в якому викладається дисципліна	2
Мова викладання	українська
Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / кількість годин	<i>денна:</i> 4 кредити ЄКТС /120 годин (48 год. аудиторних, з яких: лекції – 24 год., практичні заняття – 24 год.; СРЗ – 72 год.); <i>заочна:</i> 4 кредити ЄКТС /120 годин (6 год. аудиторних, з яких: лекції – 4 год., практичні заняття – 2 год.; СРЗ – 114 год.);
Види навчальної діяльності	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль - <i>диференційний залік</i>
Пререквізити	«Актуальні проблеми теорії права»; «Актуальні питання законотворчої діяльності в аерокосмічній галузі»; «Актуальні проблеми запобігання та протидії корупції»; «Актуальні питання міжнародного повітряного права»; «Міжнародні стандарти авіаційної та космічної діяльності в правовій системі України»; «Сучасні проблеми кримінального права та кримінології»

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета навчальної дисципліни «Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства» полягає у комплексній підготовці слухачів магістратури з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у галузі адміністративного права та адміністративного судочинства, спрямована на отримання ґрунтовних теоретичних знань та набутті практичних навиків з питань: історії виникнення, становлення та розвитку адміністративного права як галузі та як науки; вивчення проблем формування сучасної доктрини адміністративного права, дослідження проблем теорії адміністративного процесу; засвоєння сучасних поглядів на організацію і функціонування системи публічного управління та адміністративного законодавства України, наукових позицій стосовно сучасного стану та перспектив розвитку засобів адміністративно-правового регулювання в Україні; ознайомлення слухачів з теоретичними положеннями щодо визначення юрисдикції адміністративних судів, практикою застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративно-процесуального права України; оволодінні достатнім рівнем правової культури і правосвідомості задля забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства; специфіки стадій адміністративного судочинства та порядку розгляду адміністративних справ; процесуального статусу учасників адміністративної справи; навиків складання процесуальних документів; формування у магістрів здатності вести самостійну професійну діяльність в адміністративно-правовій сфері в умовах викликів сьогодення; впровадження нових законодавчих проєктів в умовах зближення та адаптації національної адміністративно-правової системи до стандартів і норм Європейського Союзу.

Завданнями вивчення дисципліни «Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства» є: поглиблення знань з доктринальних положень адміністративного права і процесу; ознайомлення з історичними аспектами формування та розвитку науки адміністративного права у провідних країнах світу; роз'яснення основних проблем формування сучасної доктрини адміністративного права, її методологічних засад; аналіз концептуальних положень про адміністративний примус, про особливості інституту адміністративної відповідальності та проблеми його практичної реалізації; концепції адміністративних актів; узагальнення наукових поглядів про адміністративно-процедурне право як складової теорії адміністративного права, теорії адміністративного процесу; опанування основами понятійно-категоріального апарату щодо поняття, завдань, принципів та структури адміністративного судочинства; засвоєння здобувачами теоретичних й прикладних проблем розвитку адміністративного судочинства, шляхів їх розв'язання; специфіки юрисдикції адміністративних судів та видів підсудності; вивчення особливостей порядку та строків звернення з позовною заявою до адміністративного суду, відкриття провадження в адміністративній справі та здійснення врегулювання спору за участю судді, а також розгляду та вирішення

адміністративних справ; розуміння змісту процесуального статусу учасників адміністративного судочинства; особливостей перегляду адміністративної справи в порядку апеляційного та касаційного провадження чи в порядку виключних чи нововиявлених обставин; підвищення правової культури магістрів та формування у них умінь самостійно аналізувати та оцінювати (юридичну) судову практику; вироблення у магістрів основних навичок оформлення одержаних результатів пізнання адміністративного судочинства в есе, наукові повідомлення, доповіді, реферати, наукові огляди; опанування здобувачами змістом правових положень Європейської Конвенції щодо порушення ст. 6 ЄКПЛ.

Компетентності, які набуваються:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми слухачі магістратури повинні досягти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права, у тому числі системного вирішення проблем забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

Загальні компетентності (ЗК):

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК7. приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності спеціальності (СК):

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності під час юридичного супроводження діяльності забезпечення суб'єктів підприємництва, об'єктів авіаційно-космічної інфраструктури та повітряного транспорту.

СК5. Використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК7. Застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК9. Застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності під час забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

СК10. Ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК15. Самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання:

Соціально-гуманітарна ерудованість

ПРН 1: Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

ПРН 3: Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4: Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 5: Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

Комунікація

ПРН 7: Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій

ПРН 8: Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Правозастосування

ПРН 13: Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

ПРН 14: Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 16: Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на суспільні відносини у сфері забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо.

ПРН 17: Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності щодо забезпечення суб'єктів підприємництва, критичної інфраструктури структури, повітряного транспорту, космічної діяльності тощо

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1.

«СУЧАСНІ ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ

АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА»

Тема 1. Становлення та розвиток основних положень вітчизняного адміністративного права.

Стисла анотація.

Становлення наукових поглядів про публічне управління. Виникнення адміністративного права: від поліцейського до його правове регулювання адміністративного права. Предмет, метод та система адміністративного права в їх історичному розвитку. Проблеми розуміння предмета і методів адміністративного права. Сучасні принципи адміністративного права та їх концептуальне значення для оновлення його змісту. Система адміністративного права і сучасні проблеми її розвитку. Систематизація адміністративного законодавства України.

Теми лекцій: Сучасні наукові погляди на зміст, предмет та методи адміністративного права. Сучасні принципи адміністративного права та їх концептуальне значення для оновлення його змісту. Система адміністративного права і сучасні проблеми її розвитку.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 2. Концепція публічної адміністрації в теорії адміністративного права.

Стисла анотація.

Поняття публічного адміністрування (управління), його співвідношення з іншими спорідненими категоріями. Структура публічного адміністрування. Принципи публічного адміністрування в умовах Європейської інтеграції.

Теорія публічної адміністрації та її вплив на розвиток адміністративного права. Юридична природа органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування: особливі та спільні риси. Проблеми удосконалення системи та правового статусу органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Правовий статус військових адміністрацій.

Теми лекцій: Поняття, структура та принципи адміністрування (управління). Теорія публічної адміністрації та її вплив на розвиток адміністративного права. Проблеми удосконалення системи та правового статусу органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 3. Службове право як складова теорії адміністративного права.

Стисла анотація.

Поняття, предмет, система та джерела службового права. Проблеми розуміння сутності та видів публічної служби. Проблеми правового регулювання проходження публічної служби, стимулювання діяльності та відповідальності публічних службовців. Обмеження, що застосовуються до публічних службовців щодо запобігання корупційним проявам.

Теми лекцій: Сучасне розуміння поняття, системи та джерел службового права як складової адміністративного права. Проблеми правового регулювання, сутності та видів публічної служби.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 4. Інструменти публічного адміністрування.

Стисла анотація.

Розуміння інструментів публічного адміністрування. Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Індивідуальний (адміністративний) акт як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Сучасне розуміння адміністративного примусу та його місця в системі адміністративного права. Електронне врядування як форма публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні: поняття та умови застосування.

Теми лекцій: Теоретико-правові засади визначення змісту форм публічного адміністрування, характеристика їх видів. Сучасне розуміння адміністративного примусу та його місця в системі адміністративного права.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 5. Актуальні питання адміністративно-деліктного права. Новели Кодексу України про адміністративні правопорушення (в умовах воєнного стану)

Стисла анотація.

Поняття, предмет та джерела адміністративно-деліктного права, його місце в системі адміністративного права. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Проблемні питання розуміння сутності та видів адміністративних проступків. Визначення та структура складу адміністративного проступку, його види. Особливості адміністративної відповідальності деяких спеціальних суб'єктів. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб, осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення в окремих сферах і галузях (зміни і доповнення до чинного адміністративного законодавства України (насамперед, до КУпАП) в умовах дії правового режиму воєнного стану.

Поняття, мета та види адміністративних стягнень. Характеристика адміністративних стягнень. Основні і додаткові стягнення. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Обставини, що пом'якшують адміністративну відповідальність. Обставини, що обтяжують адміністративну відповідальність. Порядок обчислення строків адміністративних стягнень. Строки накладення адміністративних стягнень. Погашення адміністративних стягнень. Відшкодування шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність. Уточнення змісту та процедур адміністративної відповідальності.

Теми лекцій: Проблемні питання розуміння сутності адміністративного проступку та адміністративної відповідальності. Особливості здійснення окремих адміністративних процедур. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення в окремих сферах і галузях в умовах воєнного стану. Поняття, мета та характеристика видів адміністративних стягнень.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 6. Формування та розвиток адміністративно-процедурного права.

Стисла анотація.

Правове регулювання здійснення адміністративних процедур. Загальні положення Закону України «Про адміністративну процедуру». Поняття, мета та принципи адміністративних процедур. Методи адміністративно-процедурного права. Поняття адміністративного органу, визначення його компетенції. Визначення адміністративного акта, його зміст, чинність та припинення дії. Загальні положення адміністративного провадження. Учасники адміністративного провадження. Види адміністративних процедур (проваджень).

Теми лекцій: Теоретико-правові засади визначення адміністративних процедур. Особливості здійснення окремих адміністративних процедур.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота 1:

- *Самостійна робота здобувача освіти:* підготовка до модульної контрольної роботи 1.

- *Форма занять:* написання модульної роботи (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі чи написання в аудиторії).

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти):* відсутні.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2.

«ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА»

Тема 7. Сучасні підходи до сутності, завдань та принципів адміністративного судочинства.

Стисла анотація.

Поняття і предмет адміністративного процесуального права. Співвідношення понять «адміністративний процес», «адміністративне судочинство».

Поняття, сутність та ознаки адміністративного судочинства. Мета і завдання адміністративного судочинства. Європейські стандарти адміністративного судочинства, та їх імплементація у національне законодавство. Структура адміністративного судочинства. Специфіка процесуальних актів в адміністративному судочинстві. Методи адміністративно-процесуального права.

Поняття та значення принципів адміністративного судочинства. Система принципів адміністративного судочинства, та її ознаки. Конституційні принципи в адміністративному судочинстві. Загальна характеристика загально-процесуальних принципів адміністративного судочинства. Зміст спеціальних принципів адміністративного судочинства. Роль Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини і правових позицій Європейського суду з прав людини у формуванні принципів адміністративного судочинства. Форми закріплення та визначення змісту принципів адміністративного судочинства.

Специфіка джерел адміністративного судочинства, їх види та класифікація.

Теми лекцій: Поняття, мета, завдання та структура адміністративного судочинства. Характеристика принципів адміністративного судочинства. Джерела адміністративного судочинства. Юрисдикція адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ: зміст та види.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 8. Загальна характеристика адміністративно-процесуального становища учасників судового процесу.

Стисла анотація.

Поняття та ознаки суб'єктів адміністративного судочинства. Склад осіб, які беруть участь в адміністративній справі. Поняття учасник адміністративного (судового) процесу та їх види. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність: поняття та структурні елементи. Сторони як основні учасники адміністративного процесу. Процесуально-правовий статус учасників адміністративного судочинства, їх права й обов'язки.

Суд як учасник адміністративного судочинства, його адміністративна процесуальна правосуб'єктність. Порядок визначення судді, який буде розглядати адміністративну справу. Сутність неналежної сторони в адміністративному процесі та процедури її заміни. Процесуальне правонаступництво в адміністративному процесі. Процесуально-правовий статус третіх осіб: поняття, ознаки та види. Представництво в адміністративному судочинстві: поняття та ознаки. Види процесуальних представництв та їх особливості. Повноваження представників у судах адміністративної юрисдикції: документальне оформлення та зміст.

Загальна характеристика інших учасників адміністративного судового процесу. Класифікація інших учасників адміністративного судового процесу. Особливості участі осіб, які є іншими учасниками судового процесу при розгляді справи в адміністративному суді. Особливості адміністративної процесуальної правосуб'єктності органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Особливості участі осіб, які сприяють розгляду адміністративної справи. Особливості участі осіб, які обслуговують перебіг розгляду адміністративної справи. Процесуальний статус секретаря судового засідання, судового розпорядника, перекладача. Процесуальні повноваження спеціаліста, експерта в галузі права, експерта, свідка в адміністративному процесі.

Теми лекцій: Поняття та ознаки суб'єктів адміністративного судочинства. Суд як учасник адміністративного судочинства, його адміністративна процесуальна правосуб'єктність. Процесуально-правовий статус учасників адміністративного судочинства, їх права й обов'язки. Види та процесуальний статус інших учасників адміністративного судового процесу.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір

реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 9. Актуальні питання визначення доказів та доказування в адміністративному судочинстві.

Стисла анотація.

Поняття та види доказів в адміністративному судочинстві. Специфіка норми адміністративно-процесуального законодавства, які регулюють основні питання щодо доказів. Норми, які регулюють порядок дослідження доказів. Норми-принципи адміністративного процесу та їх роль в доказовій діяльності. Підстави класифікації та види доказів в адміністративному судочинстві. Характеристика окремих видів доказів в адміністративному судочинстві. Вимоги, яким мають відповідати докази. Засоби доказування, передбачені адміністративним процесуальним законодавством. Належність, допустимість, достовірність і достатність доказів. Порядок надання доказів до адміністративного суду. Витребування доказів в адміністративній справі. Види та зміст процесуальних документів, пов'язаних із доказовою діяльністю в адміністративному судочинстві. Поняття та сутність забезпечення доказів в адміністративному судочинстві. Допустимі види забезпечення доказів. Порядок огляду та оцінки доказів під час розгляду адміністративної справи. Порядок дослідження доказів в адміністративному судочинстві. Поняття, зміст та засоби доказування в адміністративному судочинстві. Порядок визначення предмета і меж доказування в адміністративному судочинстві. Обставини, які не потребують доказування. Суб'єкти доказування в адміністративному судочинстві. Підстави звільнення від доказування. Поняття процесуальних строків, їх юридична природа. Розумність процесуальних строків. Основні процесуальні строки в адміністративному судочинстві, їх види. Обчислення процесуального строку. Поновлення та продовження процесуальних строків. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду.

Теми лекцій: Поняття та види доказів в адміністративному судочинстві. Порядок надання доказів до адміністративного суду. Сутність і зміст доказування в адміністративному судочинстві. Процесуальні строки в адміністративному судочинстві, порядок їх обчислення, поновлення та продовження.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 10. Позовне провадження в адміністративному судочинстві. Практичні проблеми розгляду та вирішення адміністративної справи.

Стисла анотація.

Право на звернення до адміністративного суду. Види та зміст заяв по суті адміністративної справи, черговість їх подання до суду. Поняття позовної заяви

учасників адміністративної справи, її ознаки та характерні властивості. Характеристика елементів позовної заяви: підстави, предмет, зміст. Вимоги, що висувуються до позовної заяви. Документи, що додаються до позовної заяви. Наслідки прийняття позовної заяви адміністративним судом. Зміст та структура заяв по суті справи учасників судового адміністративного процесу: відзив на позовну заяву (відзив); відповіді на відзив; заперечення; пояснення третьої особи щодо позову або відзиву. Заяви з процесуальних питань, їх види та зміст. Загальні вимоги до форми та змісту письмової заяви, клопотання, заперечення.

Загальна характеристика адміністративних справ, які розглядаються за правилами позовного провадження в адміністративному судочинстві. Сутність спрощеного позовного провадження в адміністративному судочинстві. Справи, що розглядаються за правилами спрощеного позовного провадження. Строк розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження. Вирішення питання про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду окремих категорій справ незначної складності. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних, які розглядаються в порядку адміністративного судочинства. Розгляд окремих категорій термінових адміністративних справ. Особливості провадження у зразковій справі. Особливості провадження у типовій справі. Законодавчі вимоги до процесуальних строків і порядку розгляду адміністративних справ по суті.

Поняття стадії судового розгляду адміністративної справи, її особливості. Етапи судового розгляду адміністративної справи. Порухення адміністративної справи. Поняття та ознаки стадії підготовки справи до судового розгляду в адміністративному процесі. Процесуальний зміст стадії підготовки справи до судового розгляду. Попереднє судове засідання.

Відкриття провадження в адміністративній справі: пред'явлення позову по справі, об'єднання і роз'єднання позовів. Випадки повернення позивачеві позовної заяви. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі.

Завдання та строк підготовчого провадження. Пред'явлення зустрічного позову. Форма і зміст зустрічної позовної заяви. Мета і строк проведення підготовчого засідання. Порядок проведення підготовчого засідання. Судові рішення у підготовчому засіданні.

Відмова позивача від позову та визнання позову. Примирення сторін. Виконання умов примирення. Завершення підготовчого провадження. Судові рішення за наслідками підготовчого провадження. Судові виклики і повідомлення. Зміст повістки та процедури її вручення. Виняткові засоби судових викликів і повідомлень. Підстави та порядок проведення врегулювання спору за участю судді. Строк проведення врегулювання спору за участю судді. Припинення врегулювання спору за участю судді.

Завдання розгляду справи по суті. Строки розгляду адміністративної справи. Розгляд адміністративної справи по суті у судовому засіданні. Особливості участі у судовому засіданні в режимі відеоконференції. Відкриття судового засідання.

Початок розгляду справи по суті. Розгляд заяв та клопотань. Наслідки неявки в судові засідання учасника справи. Наслідки неявки в судові засідання свідка, експерта, спеціаліста. Порядок з'ясування обставин справи та дослідження доказів. Порядок допиту свідків. Особливості порядку допиту малолітніх і неповнолітніх свідків. Допит сторін, третіх осіб, їхніх представників як свідків. Відкладення розгляду справи або перерва в судовому засіданні. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами. Судові дебати. Стадія ухвалення судового рішення. Таємниця ухвалення судового рішення (таємниця нарадчої кімнати). Фіксування судового засідання технічними засобами. Ведення протоколу судового засідання. Зміст протоколу про вчинення окремої процесуальної дії, порядок його складення. Процесуальні перешкоди судового розгляду адміністративної справи. Особливості зупинення та поновлення судових проваджень у справі. Підстави та правові наслідки закриття провадження в адміністративній справі. Правова сутність залишення позовної заяви без розгляду.

Поняття, види та класифікація судових рішень в адміністративному судочинстві. Законність і обґрунтованість судового рішення. Процесуальний порядок ухвалення судових рішень в адміністративному судочинстві. Питання, які вирішує суд при ухваленні рішення. Зміст і структура рішення адміністративного суду. Зміст ухвали. Окремі ухвали суду. Порядок проголошення судового рішення. Вручення судового рішення. Роз'яснення судового рішення. Набрання рішенням суду законної сили.

Теми лекцій: Поняття позовної заяви учасників адміністративної справи, її ознаки та характерні властивості. Загальна характеристика адміністративних справ, які розглядаються за правилами позовного провадження в адміністративному судочинстві. Стадії судового розгляду адміністративної справи: поняття, зміст та особливості.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Тема 11. Особливості перегляду адміністративних справ в апеляційному та касаційному провадженнях.

Стисла анотація.

Сутність апеляційного провадження в адміністративному судочинстві. Право на апеляційне оскарження. Суб'єкти апеляційного оскарження. Ухвали, на які можуть бути подані апеляційні скарги окремо від рішення суду. Сроки на апеляційне оскарження. Форма та зміст апеляційної скарги. Порядок подання апеляційної скарги. Процесуальні дії суду апеляційної інстанції щодо підготовки та розгляду справи у судовому засіданні. Відкриття апеляційного провадження. Приєднання до апеляційної скарги. Доповнення, зміна, відкликання апеляційної скарги чи відмова від неї. Відзив на апеляційну скаргу. Закриття апеляційного

провадження. Повноваження апеляційного суду в адміністративному судочинстві. Підготовка справи до апеляційного розгляду. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Строк розгляду апеляційної скарги. Апеляційний розгляд справи у судовому засіданні. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на судові рішення. Порядок розгляду апеляційної скарги, що надійшла до суду апеляційної інстанції після закінчення апеляційного розгляду справи. Інститут заперечення на апеляційну скаргу: поняття, зміст і значення. Поняття та види судових рішень апеляційного суду. Зміст постанови суду апеляційної інстанції. Загальна характеристика підстав закриття справи судом апеляційної інстанції. Набрання судовими рішеннями суду апеляційної інстанції законної сили. Повернення адміністративної справи.

Верховний Суд як суд касаційної інстанції в адміністративних справах, його повноваження. Суб'єкти касаційного оскарження. Суть і зміст права на оскарження судового рішення в адміністративній справі в касаційному порядку. Процесуальний порядок реалізації права на касаційне оскарження в адміністративному судочинстві. Підстави касаційного оскарження судових рішень. Строки касаційного оскарження. Форма і зміст касаційної скарги. Вимоги до касаційної скарги. Межі перегляду судом касаційної інстанції судових рішень, які набрали законної сили. Відмова у відкритті касаційного провадження. Процесуальний порядок відкриття касаційного провадження. Приєднання до касаційної скарги. Доповнення, зміна, відкликання касаційної скарги чи відмова від неї. Відзив на касаційну скаргу. Підготовка справи до касаційного розгляду. Касаційний розгляд адміністративних справ у судовому засіданні. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Судові рішення суду касаційної інстанції та порядок їх прийняття. Види рішень касаційного суду. Зміст постанови суду касаційної інстанції. Закриття касаційного провадження. Законна сила судових рішень за наслідками касаційного оскарження. Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи. Суть і призначення окремої ухвали суду касаційної інстанції. Правові висновки касаційного суду: поняття, мета і практичне значення. Повернення адміністративної справи.

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Критерії визначення обставин нововиявленими. Право на подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Процесуальний порядок здійснення перегляду судового рішення в адміністративних справах за нововиявленими або виключними обставинами. Види, зміст та характеристика судових рішень за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Теми лекцій: Сутність, зміст та етапи апеляційного провадження в адміністративному судочинстві. Суб'єкти апеляційного оскарження. Сроки на

апеляційне оскарження. Характеристика суб'єктів касаційного оскарження. Верховний Суд як суд касаційної інстанції в адміністративних справах, його повноваження. Строки касаційного оскарження. Судові рішення суду апеляційної та касаційної інстанцій, їх види та порядок прийняття. Підстави та порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Самостійна робота: опрацювання матеріалу лекції, яке завантажено у систему Mentor; опрацювання навчально-методичних матеріалів та положень чинного адміністративно-процесуального законодавства; підготовка на вибір реферату, презентації, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем; он-лайн консультація; виконання практичних завдань протягом семестру (тестування); підготовка до модульних контрольних робіт.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота 2:

- *Самостійна робота здобувача освіти:* підготовка до модульної контрольної роботи 2.

- *Форма занять:* написання модульної роботи (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі чи написання в аудиторії).

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти):* відсутні.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, чинним адміністративним законодавством України, міжнародними документами, судовою практикою та практикою ЄСПЛ.

6. Методи навчання

Словесні: пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія (під час проведення аудиторних лекцій та практичних занять); методи усного опитування, письмового та тестового контролів, що використовуються під час практичних занять і при проведенні модульного контролю, мають на меті перевірку та оцінювання знань, умінь та навичок, здобутих студентами у процесі вивчення дисципліни., практичних (семінарських) занять).

Наочні: презентації, індивідуальні консультації (при необхідності). Самостійна робота здобувачів вищої освіти з відповідною нормативною базою та навчальною і науковою літературою, а також за навчально-методичними матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники тощо).

7. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль – проведення практичних занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час практичних занять та якості виконання самостійної роботи,

передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем магістратури з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Передбачає: опитування на практичних заняттях; вирішення конкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт з окремих правових інститутів; проведення модульних контрольних робіт (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій. Прозорість оцінювання рівня знань магістрів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни магістр складає диференційний залік.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях. Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами та нормативно-правовими джерелами	0...2	3	0...6
Виконання практичних робіт (підготовка доповіді, есе)	0..2	1	0...2
Практичні заняття, робота у групах	0...2	2	0...4
Захист письмових робіт (відео захист)	0-10	1	0-10
Усього за модуль			1-22
Модуль 2			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях. Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами та нормативно-правовими джерелами	0...2	8	0...16
Практичні заняття, робота у групах (підготовка доповіді)	0...2	8	0...16
Захист письмових робіт (відео захист)	0-11	1	0-10
Усього за модуль			1-42
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (диференційний залік) проводиться у разі відмови слухача магістратури від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового контролю - диференційного заліку слухач магістратури має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для диференційного заліку складається з трьох питань:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Приклад:

1. Теорія публічної адміністрації та її вплив на розвиток адміністративного права.
2. Види адміністративної юрисдикції судів.

II. Практична частина (завдання для виявлення рівня сформованості умінь та практичних навичок професійної діяльності). – максимальна оцінка 60 балів

Всього – максимальна оцінка 100 балів.

Таблиця 8.3 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти другого (магістерського) рівня протягом семестру

Задовільно (60-74) - здобувач допустив помилки у вирішенні задачі або практичного завдання, його відповіді на запитання не є повними. Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна. Зменшення кількості балів в межах 68...74 бали можливе за неточні та неповні відповіді на додаткові запитання. Якщо здобувач невпевнено володіє теоретичним матеріалом вирішив задачу або практичне (лабораторне) завдання з грубими помилками, не відповів на деякі додаткові запитання, виставляється оцінка в межах 60...67 балів.

Добре (75-89) - здобувач має достатньо глибокі знання з теоретичної частини дисципліни, правильно розв'язав практичне завдання, але його відповіді не є чіткими. Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні

завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки. Зменшення кількості балів можливе при неточності у формулюваннях та неповних відповідях на теоретичні або практичні запитання. Зменшення кількості балів в межах 75...89 балів можливе за неточні відповіді на теоретичні додаткові запитання.

Відмінно (90-100) – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний магістром повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень слухачів у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» слухачі магістратури можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату (5 балів);
- участь у не менше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі слухачі магістратури відвідають лекції і практичні заняття з курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. Слухач магістратури, який за певних обставин не може відвідувати практичні заняття регулярно, мусить впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Слухач магістратури зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача вищої освіти (<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>). Магістри, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Кодексом академічної доброчесності та забезпечення її дотримання Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут». Планується виконання здобувачами освіти обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, тестових завдань за модулями (перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці [mentor.khai](https://mentor.khai.edu)). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етики в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут».

10. Методичне забезпечення

Електронний ресурс - Mentor, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:

Обов'язкові складові:

- Навчально-методичне забезпечення обов'язкової навчальної дисципліни "Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства: склади окремих видів кримінальних порушень " другий рівень вищої освіти (магістерський): денна форма навчання / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; уклад. Стародубцев А.А. Харків. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. 393 с.

- конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом відповідають темам дисципліни;

- питання та завдання до практичних занять, рекомендації для самостійної підготовки, а також тести для контрольних заходів;

- каталоги інформаційних ресурсів.

11. Рекомендована література:

Базова

1. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, А. Берlach та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Вид. 5-те. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 700 с. URL: <https://www.ssaals.com.ua/pravo/administratyvne-pravo-ta-administratyvnyy-protses-povnyy-kurs-pidruchnyk-v-halunko-p-dikhtievskyy-a-berlach-ta-in-za-zah-red-v-halunka-v-felyka-vyd-5-te-odesa-vydavnytstvo-yurydyka-2025-2/10140/>

2. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. О. В. Кузьменко, В. Г. Чорної. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 700 с.

3. Хомишин І. Ю., Лесько Н. В. , Скочиляс-Павлів О. В. Практикум з науково-дослідної роботи у галузі адміністративного права : навчальний посібник. Львів : Сполом, 2023. 416 с.

4. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 620 с.

5. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 2. Спеціальне адміністративне право. Європейське адміністративне право. Порівняльне адміністративне право. Адміністративний процес / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 432 с.

6. Адміністративне судочинство: навч.-метод. посібник / Віталій Гордєєв, Ауріка Паскар. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 82 с.

7. Адміністративний процес : навч. посіб. / [Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Гусаров С. М. та ін.] ; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 412 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/entities/publication/4488e2ee-fd53-4684-9835-cfdd1412c877>

8. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар. Вид. 2-ге, перероб. та доп. / за заг. ред. д.ю.н., професора, академіка Академії наук Вищої школи України М. М. Ясинка. Київ : Алерта, 2024. 780 с

Допоміжна

1. Галуцько В., Стеценко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О., Казанчук І. та ін. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.

2. Бандурка О. М. Адміністративний процес України: монографія / О. М. Бандурка. Харків: ХНУВС, 2019. 422 с.

3. Панасюк О.В. Адміністративно-деліктне право України: теоретичні питання розвитку та реформування: монографія. Харків: ФОП Панов, 2020. 549 с.

4. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.

5. Бліхар М. М., Хомишин І. Ю. Службове право України: підручник. Львів : Растр-7, 2024. 364 с.

6. Мельник Р.С., Мосьондз С.О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навч. посіб. / за ред. Р. С. Мельника: 3-тє вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 412 с.

7. Остапенко О. І., Чистоклетов Л. Г., Баїк О. І. Адміністративне право в діяльності органів публічного управління України: навчальний посібник. Львів : Растр 7, 2022. 162 с.

8. Administrative law of Ukraine for foreigners: Popular science publication / Valentyn Halunko (ed.) and others. Odesa : Publishing House «Helvetica», 2021. 88 с.

9. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні: посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. Харків: Право, 2020. 238 с.

10. Смокович М.І. Бевзенко В.М. Адміністративний процес України: теорія, практика: підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ: ВД «Дакор», 2020. 346 с.

12. Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Сайт кафедри 702: URL: <https://education.khai.edu/department/702>.

2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

3. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.

4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>
6. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/ua>
8. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Конституційного суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua>
10. Офіційний веб-сайт Вищої ради правосуддя. URL: <http://www.vru.gov.ua>
11. Український портал практики Європейського суду з прав людини. URL: <http://eurocourt.in.ua>
12. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>